

Nr 61

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående nybyggnad av kasernetablissemment m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente; given Stockholms slott den 21 februari 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att medel anvisas för påbörjande av nybyggnad av kasernetablissemment m. m. för Svea livgarde i Upplands-Bro kommun, Uppsala län, och för Svea ingenjörregemente i Södertälje stad och Turinge kommun, Stockholms län. De sammanlagda kostnaderna för byggnadsarbetena för de nya kasernetablissemmenten m. m. har av fortifikationsförvaltningen preliminärt uppskattats till 308 milj. kr., varav 160 milj. kr. för Svea livgarde och 148 milj. kr. för Svea ingenjörregemente. För påbörjande av arbetena med ifrågavarande kasernetablissemment äskas tillhoppa 48 milj. kr. å tilläggsstat II för budgetåret 1963/64.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1964.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, SKOGLUND, EDENMAN, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, *fråga angående nybyggnad av kasernetablissemant m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente* och anför därvid följande.

Inledning

Svea livgarde (I 1) utbildar och mobiliserar de infanteribrigader, som bland annat är avsedda för huvudstadens försvar. För att tillgodose krigsorganisationens behov av förband krävs en årlig utbildning av värnpliktiga, som till storleken motsvarar en skyttebataljon. Dessutom krävs — med nuvarande repetitionsövningssystem — att tre skyttebataljoner m. m. årligen inkallas till repetitionsövningar i krigsförband. Behovet av förläggningsplatser vid I 1 uppgår till 1 320, av vilka 990 för värnpliktiga som fullgör första tjänstgöringen och 330 för handräckningsvärnpliktiga och värnpliktiga vid skolor m. fl. Dessutom erfordras för arméns skyddsskola (Skydds), som sedan 1961 varit förlagd till I 1, förläggningsplatser för 180 man. Det sammanlagda behovet av förläggningsplatser vid I 1 uppgår sålunda till ca 1 500.

Svea ingenjörregemente (Ing 1) utbildar och mobiliserar ingenjörförband som ingår i fördelningar samt infanteri- och pansarbrigader i mellersta Sverige. För att tillgodose krigsorganisationens behov av förband krävs en årlig utbildning av värnpliktiga, som till storleken motsvarar en ingenjörbataljon (vårinryckande) och en reducerad ingenjörbataljon (höstinryckande). För att vidmakthålla krigsförbandens krigsduglighet krävs — med nuvarande utbildningssystem — att två—tre ingenjörbataljoner m. m. årligen inkallas till repetitionövningar i krigsförband. Behovet av förläggningsplatser vid Ing 1 jämte övningstrupp för fältarbetsskolan, som är förlagd till regementet, uppgår till 1 125, varav 865 för värnpliktiga som fullgör första tjänstgöringen och 260 för handräckningsvärnpliktiga och värnpliktiga vid skolor m. fl.

Genom beslut den 12 oktober 1962 uppdrog Kungl. Maj:t åt fortifikationsförvaltningen att efter anvisningar av chefen för armén i samråd med för-

svarets fastighetsnämnd uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till byggnadsprogram för anordnande av kasernetablisement för I 1 och Ing 1 å de nya förläggingsplatserna för förbanden i Upplands-Bro kommun, Uppsala län, respektive Södertälje stad och Turinge kommun, Stockholms län.

Efter förslag i propositionen 1962: 109 har 1962 års riksdag (SU 191; rskr 403) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1962/63 å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln till utredningar rörande förflyttning av vissa förband från Järvafältet m. m. anvisat ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Sedermera har, efter förslag i propositionen 1963: 184, 1963 års riksdag (SU 211; rskr 404) godkänt ett i propositionen framlagt förslag till markförvärv för nya förläggings- och övningsområden för I 1 i Upplands-Bro kommun och för Ing 1 i Södertälje stad och Turinge kommun. Riksdagen har samtidigt till markförvärv för nya förläggings- och övningsområden för I 1 och Ing 1 å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisat ett investeringsanslag av 65 000 000 kr.

I skrivelse den 16 november 1963 har *fortifikationsförvaltningen* framlagt förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1963/64 och 1964/65 för nybyggnad av kasernetablisement m. m. för I 1 och Ing 1.

Över fortifikationsförvaltningens förslag har yttranden avgivits av statskontoret, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen.

Fortifikationsförvaltningens förslag

Fortifikationsförvaltningen hemställer, att till nybyggnad av kasernetablisement m. m. för I 1 och Ing 1 måtte utanför försvarets ram anvisas tillhoppa 48 000 000 kr., varav på tilläggsstat för budgetåret 1963/64 ett investeringsanslag av 11 000 000 kr. och på riksstaten för budgetåret 1964/65 ett investeringsanslag av 37 000 000 kronor.

Fortifikationsförvaltningen erinrar om att föredragande departementschefen i propositionen 1963: 184 räknat med att anskaffning av mark, utförande av nya kasernetablisement och utförande av erforderliga övningsanordningar inom de nya förläggingsområdena för I 1 och Ing 1 skulle ske i sådan takt, att regementena skulle kunna flytta från sina nuvarande förläggingsplatser på Järvafältet någon gång under åren 1969—1970.

Med beaktande av vad departementschefen sålunda anfört har fortifikationsförvaltningen på grundval av upprättade och av chefen för armén fastställda behovsunderlag i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen uppgjort preliminära arbetsplaner över erforderliga byggnadsarbeten för I 1 och Ing 1 på de nya förläggingsplatserna. Behovsunderlaget har gjorts upp med hänsynstagande till de normer för militära byggnader, som sedan år 1962 varit under utarbetande under ledning av chefen för armén med

deltagande från vederbörande försvarsmyndigheter och statskontoret. Arbetsmarknadsstyrelsen har förutsatt, att behovet av arbetskraft icke kan tillgodoses inom de aktuella länen men att behovet kan täckas genom överföring av arbetskraft från andra orter varvid erforderliga förläggningsbyggnader m. m. måste uppföras för arbetsstyrkorna inom respektive byggnadsområden. Kostnaderna för dessa förläggningar har uppskattats till 8 000 000 kr.

Enligt förenämnda preliminära arbetsplaner avses byggnadsarbetena skola bedrivas i sju etapper vid de båda förbanden. Härtill kommer en förberedande etapp (Etapp 0), under vilken två förläggningsbyar, vardera för 200 man, avses komma till utförande. Arbetena med förläggningsbyarna avses påbörjas under maj 1964. Etapp I omfattar tillfartsvägar, vägar inom kasernområdena, huvudledningar m. m. och avses påbörjas under maj 1964. Etapp II omfattar vägar inom övningsområdena och avses likaså påbörjas under november 1964. Etapp III omfattar motorområden m. m. och avses påbörjas under januari 1965. Etapp IV omfattar åtta kaserner för I 1 och fem kaserner för Ing 1 och avses påbörjas under november 1965. Etapp V omfattar administrations- och ekonomibygnader och avses påbörjas under november 1966. Etapp VI omfattar övningsanordningar på övningsområdena, anordnande av läger för repetitionsövningsförband och ombyggnad av befintlig bebyggelse inom I 1- och Ing 1-områdena samt flyttning av kraftledning inom I 1-området. Arbetena avses påbörjas under november 1966. Etapp VII slutligen omfattar planeringsarbeten inom kasernområdena och avses påbörjas under maj 1968. De sammanlagda kostnaderna för byggnadsarbetena för de nya kasernetablisementen m. m. uppskattas av fortifikationsförvaltningen till 308 000 000 kr., varav 160 000 000 kr. för I 1 och 148 000 000 kr. för Ing 1. Kostnaderna för de olika etapperna ävensom de för budgetåren 1963/65 erforderliga medlen framgår av följande sammanställning (milj kr.).

Byggnadsetapp	Uppskattade byggnadskostnader		Erforderliga medel budgetåret 1963/64		Erforderliga medel budgetåret 1964/65	
	I 1	Ing 1	I 1	Ing 1	I 1	Ing 1
0.....	4,0	4,0	3,0	3,0	1,0	1,0
1.....	12,0	11,0	1,0	1,0	7,0	7,0
2.....	10,15	8,1	—	—	3,0	3,0
3.....	13,0	18,0	—	—	3,0	3,0
4.....	22,0	18,0	—	—	—	—
5.....	27,5	31,1	—	—	—	—
6.....	21,0	10,5	—	—	—	—
7.....	11,0	11,0	—	—	—	—
Summa	120,65	111,7	4,0	4,0	14,0	14,0
Oförutsett	18,35	17,0	0,6	0,6	2,1	2,1
Administration	21,0	19,3	0,9	0,9	2,4	2,4
Summa	160,0	148,0	5,5	5,5	18,5	18,5
			11,0		37,0	

Yttranden

Statskontoret förklarar sig icke ha något att erinra mot föreslaget projekteringsunderlag till byggnadsprogram för nya kasernetablissemment för I 1 och Ing 1. Projekteringsunderlaget har grundats på dels behovsutredningar (behovsunderlag), dels normer för utformning av militära byggnadsobjekt. Behovsunderlaget har därjämte ytterligare granskats vid särskilda generalplanemöten. Statskontoret har deltagit såväl i arbetet med behovsunderlag och normer som i generalplanemötena. De synpunkter, som statskontoret därvid haft att företräda, har i dessa sammanhang beaktats. Vid beräkning av behovsunderlaget har samma principer och normer tillämpats, som gällt vid upprättande av generalplaner för arméns övriga fredstruppförband och skolor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som yttrat sig i fråga om kostnaderna för iståndsättning av vägar inom de nya övningsområdena för I 1 och Ing 1, förklarar att de av fortifikationsförvaltningen uppskattade kostnaderna för vägar inom ifrågasatta övningsområden synes skäliga.

Arbetsmarknadsstyrelsen, som yttrat sig över ifrågasatta åtgärder för tillgodoseende av arbetskraftsbehoven vid nybyggnad av kasernetablissemment för I 1 och Ing 1, framhåller till en början att sysselsättningen i Storstockholms arbetsmarknadsområde, dit båda regementena skall förläggas, under det senaste året varit mycket hög. Med anledning härav har under år 1963 igångsättningen av en del statliga byggnadsprojekt uppskjutits. Under innevarande år kan en ytterligare ökning av byggnadsverksamheten inom området förutses. För att kunna genomföra detta större byggnadsprogram är en utökning av byggnadsarbetarkåren nödvändig. Vid överläggningar med fortifikationsförvaltningen har arbetsmarknadsstyrelsen framhållit att igångsättning av arbetena för I 1 och Ing 1 blir beroende på möjligheterna att från andra orter rekrytera huvuddelen av den erforderliga arbetskraften. Detta förutsätter att möjligheter skapas att förlägga och utspisa ifrågasatt arbetare. I samråd med fortifikationsförvaltningen och berörda länsarbetsnämnder har styrelsen beräknat att i anslutning till vardera arbetsplatsen måste anordnas paviljonger för förläggning och utspisning av ca 200 man. Styrelsen understryker att detta är en ovillkorlig förutsättning för tillstånd att sätta igång de båda projekten. Arbetsmarknadsstyrelsen förklarar slutligen att styrelsen icke kan påtaga sig några kostnader för de aktuella förläggningarna men är beredd att biträda vid planering, upphandling m. m. av förläggningsspaviljongerna samt även i övrigt medverka vid rekryteringen av erforderlig arbetskraft.

Departementschefen

Riksdagen fattade hösten 1963 beslut om markförvärv för nya förläggnings- och övningsområden för I 1 i Upplands-Bro kommun och för Ing 1 i Södertälje stad och Turinge kommun samt anvisade ett investeringsan-

slag av 65 milj. kr. för bestridande av kostnaderna för markförvärven. Vid anmälan av ifrågavarande markförvärv i propositionen 1963:184 uttalade jag, att jag räknade med att anskaffning av mark, uppförande av nya kasernetablisement och utförande av erforderliga övningsanordningar inom de nya förläggingsområdena för I 1 och Ing 1 skulle kunna ske i sådan takt att regementena skulle kunna flytta från sina nuvarande förläggningsplatser på Järvafältet någon gång under åren 1969—1970. Jag anmälde vidare i samma proposition, att kostnaderna för anordnande av nya kasernetablisement, övningsanordningar m. m. för I 1 och Ing 1 på de nya förläggningsplatserna samt flyttning av kraftledningar av fortifikationsförvaltningen preliminärt uppskattats till drygt 300 milj. kr.

Fortifikationsförvaltningen har efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat preliminära arbetsplaner för byggandet av nya kasernetablisement för I 1 och Ing 1. Planerna har utarbetats på grundval av upprättade och av chefen för armén fastställda behovsunderlag. Arbetsmarknadsstyrelsen har förutsatt att behovet av arbetskraft icke kan tillgodoses inom de aktuella länen men att behovet kan täckas genom överföring av arbetskraft från andra orter, varvid förläggingsbyggnader m. m. måste uppföras för arbetsstyrkorna för en sammanlagd kostnad av 8 milj. kr. Enligt arbetsplanerna skall arbetena bedrivas i sju etapper jämte en förberedande etapp. Denna och den första etappen måste sättas igång i maj 1964 om byggnadsarbetena skall kunna färdigställas under år 1969. Kostnaderna för byggnadsarbetena har uppskattats till sammanlagt 308 milj. kr. varav 160 milj. kr. för I 1 och 148 milj. kr. för Ing 1. För påbörjande av arbetena har fortifikationsförvaltningen äskat ett investeringsanslag av 11 milj. kr. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 och ett investeringsanslag av 37 milj. kr. å riksstaten för budgetåret 1964/65.

I likhet med fortifikationsförvaltningen anser jag att arbetena med nya kasernetablisement för I 1 och Ing 1 måste sättas i gång redan under maj 1964 för att dessa skall kunna färdigställas för inflyttning under åren 1969—1970. För att möjliggöra att arbetena påbörjas måste särskilda förläggingsbyar uppföras och arbetskraft överföras från andra orter. Markanskaffningen och projekteringsarbetet måste bedrivas i sådan takt att allvarliga störningar i tidsplanen undviks. För genomförande av markanskaffningen m. m. har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 december 1963 tillsatt en särskild delegation. Sedan fortifikationsförvaltningen till Kungl. Maj:t inkommit med fullständiga byggnadsprogram för utbyggnaden av de båda kasernetablisementen torde en noggrann redogörelse härför böra lämnas riksdagen. I samband därmed räknar jag med att kunna ange det sannolika medelsbehovet å kapital- och driftbudgeten från och med budgetåret 1965/66 till och med färdigställandet av etablisementen. Fullständigt underlag för bedömande av kostnaderna föreligger inte förrän arbete-

na projekterats. Enligt nu framlagt förslag förutsättes att Skydds, som för närvarande är förlagd till I 1, jämväl fortsättningsvis skall anknytas till I 1 och förläggas i anslutning till I 1 nya kasernetablisement. Jag är emellertid icke beredd att nu fatta slutlig ställning till Skydds framtida förläggning utan avser att framdeles återkomma till denna fråga.

Såsom jag anfört senast vid anmälan av propositionen 1963:184 bör samtliga med de båda förbandens förflyttning förenade kostnader läggas utanför den ram som intill den 1 juli 1967 gäller för det militära försvaret. I samband härmed får jag erinra om mitt av riksdagen godtagna uttalande i förenämnda proposition 1962:190, att de värden som statsverket kan tillgodogöra sig vid en bortflyttning av den militära verksamheten från Järvafältet väl torde uppväga kostnader som förorsakas av flyttningen.

För påbörjande av arbetena med ifrågavarande kasernetablisement föreslår jag i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag att sammanlagt 48 milj. kr. ställes till förfogande. Det synes lämpligt, att hela beloppet anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna vad i det föregående föreslagits rörande nybyggnad av kasernetablisement m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente;

b) till *Nybyggnad av kasernetablisement m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 48 000 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Berndt Bodin